

Cronica PLASTICĂ

ZAMFIR DUMITRESCU

PICTURĂ

Acest tânăr este un virtuoz, și, ca o sfruntare aruncată altor pictori, își debitează meșteșugul în portrete; dirijînd cu savanterie parcă invățăta de la Velasquez spoturi de lumină ce par a scormoni, din căușul unor prețioase cizelate și încrustate tîpsii, ceara topită peste fosforescente basoreliefuri. Fețele personajelor sale sînt alcătuite de volume demonice împinse, din lăuntru pinzei, către o „dilatate gigantescă”. Chipuri și miini — iată tema prolix dezvoltată a pinzelor sale. E în ele și o știință de a așterne pe chip labilitatea expresiei, indicibila nuanțare a mimicii. Vădita teatralitate a acestor măști este brusc adîncită spre afectele vieții, de arta cu care pictorul știe să picteze priviri și nu ochi.

Cele două secțiuni ale compoziției: portrete memoriale și imaginea deschisă sînt subtilul semn al conștiinței artistice, lansat de pictor spre privitorul atent. Virtuozitatea de portretist se măturisește ceremonios în suplețea cu care respectă personajul prin mimesisul picturii de gen. Imaginea deschisă pare a fi un ecorșeu, o topografie care trădează înodări de fibre, in-

crucișări de drumuri răsfrînte pe care arta pictorului se reîntoarce din peregrinările meșteșugului și ale minții; sau drumuri neparcuse încă. Oricum, această sub-specie picturală este o lecție pasionantă pentru spiritul critic. Iată „lecția despre simbol” — montaj subtil ironic de portrete ale unor copii senini și surizători în spatele cărora stau, didactic transcrise, simboluri convenționale: negare a oricărui simbol netehnicizat sau imberbă diatribă aruncată celui ce ignoră înfinitatea simbolurilor artistice?

Voluptuos al culorii așternute cu meticuloasa voioșie a fauvistilor, Zamfir Dumitrescu repetă, pînă la un anume punct al traiectoriei, experiența supracalismului: irealitatea naturii în care detaliul își respectă tiranic dreptul la realitate — cerul este un îndepărtat vitraliu de un azuriu otrăvitor, dealurile din orizont vîdindu-și carnalia tectonică la fel de virulent ca și staminele și petalele florilor din prim-plan. Surprinzător: acest pictor, ale cărui pinze par de o acceptată obediță, iată de

concret, nu pictează natura, ci își exaltă propriul său meșteșug: natura este un exercițiu tematic; pinza intitulată „peretele cu tablouri” și, mai apoi, o alta, „fetița și imaginea portretului de familie” sînt certificările: în ele chipul uman și peisajul nu sînt lucruri însuflețite, animate, existențe irevocabil distincte, ci doar prilej de exercitare a convenției picturale care le dizolvă ireversibil în înfinita rețea de pete de culoare, linii, tușe, marcaje și distribuiți de tonuri și nuanțe. Între portretul de familie — o pictură — și chipul unui om nu există, pentru ochiul pictorului, diferență de substanță; pentru a le picta, artistul le „mortifică, pulverizîndu-le în atomi de materialitate picturală, unică materie manevrată, cu agilitate și nedeazăzîmțită știință, pe suprafața pinzelor sale. Socotim aceasta ca fiind a doua izbîndă: însumarea și reeduardarea lucidă a tuturor mecanismelor mintale și executive a ceea ce se numește manieră.

Paul Cornel Chitic